

Mobiltelefoner og visitation af forsvarere

35. Rokerne ikke i sig selv ulovlige.
36. Værneting - Selskabstømmersag
37. Dommerhabilitet - Kendelse i forbindelse med vidnefritagelse
38. Vold - Frihedsberøvelse - Vidnetrusler - Udvisning - Erstatning for tort
39. Varetægtsfængsling - Vold - Retshåndhævelsesarrest
40. Varetægtsfængsling - Vold - Retshåndhævelsesarrest - Gentagelsesfare
41. Politiet og Pressen - TV-udsendelse
42. Vold - Betinget dom
43. Færdselsloven - Parkering - Den syge mor - Af- og pålæsning
44. Spritkørsel - Tidligere frakendelse for uforsvarlig kørsel
45. Socialbedrageri - Samfundstjeneste
46. Erstatning - Afbidt øre - Torterstatning
47. Erstatning - Forhøjet takst - Særlig sårbar person - Dækning af psykologbistand
48. Falsk forklaring for retten - Betinget dom

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Postbox 1051
1051 København K
Telefon 3311 7522
Telefax 3332 4775

- 86 -

Landsforeningens bestyrelse:

Thomas Rørdam
formand, København

Bent Holmberg
næstformand, Aalborg

Michael Abel
Holbæk

Karen Marie Dyekjær
Esbjerg

Hanne Gullitz
Århus

Poul Jost Jensen
Glostrup

Mogens Juhl
Odense

Mette Lauritzen
København

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: **1075**

Formandens adresse:

Postbox 9017, 1022 København K

Telefon 3312 4540

Fax 3393 4540

Vedr. visitation af forsvarere og forsvareres adgang til at medbringe mobiltelefoner i forbindelse med fængselsbesøg.

Den 15. maj 1998 havde jeg et møde med justitsministeren og direktør for Kriminalforsorgen William Rentzmann.

Justitsministeren redegjorde for, at de restriktioner, der er indført, har sammenhæng med rockerproblemstillingen.

Situationen vedrørende rockerne er imidlertid nu ved at være normaliseret, og ministeren forventer, at der i løbet af sommeren - efter at han har haft lejlighed til at drøfte spørgsmålet med personaleorganisationerne - vil blive truffet bestemmelse om, at forsvarere ikke længere skal visiteres, og at forsvarere på ny vil få lejlighed til at medbringe mobiltelefoner i forbindelse med fængselsbesøg.

Med venlig hilsen

Thomas Rørdam

Landsforeningens Meddelelse 49/1998

Anke- og kæretilladelser - Procesbevillingsnævnet

Retsplejelovens § 392, stk. 1

Under en civil tvist mellem et investeringsselskab (sagsøger) og en bank (sagsøgte) ville sagsøger have først syn og skøn, siden indkaldt sagkyndige vidner, men fik afslag herpå af landsretten.

Herefter anmodede sagsøger Procesbevillingsnævnet om kæretilladelse, men fik afslag herpå.

Herefter anlagde sagsøger sag mod Procesbevillingsnævnet med påstand om, at afslaget var ugyldigt, og at sagen skulle hjemvises til fornyet afgørelse. Procesbevillingsnævnet påstod afvisning subsidiært frifindelse.

Sagsøger gjorde gældende, at sagen var af principiel karakter, og at også landsrettens kendelse var ugyldig, idet retten havde fraveget motiver og praksis i forhold til RPL § 341, og kendelsen var hverken klar eller sagligt begrundet.

Procesbevillingsnævnet anførte, at dets afgørelser ikke kan prøves af domstolene, subsidiært at afgørelser, der hvilede på et sagligt korrekt grundlag, lå inden for rammerne af det skøn, der udøves i medfør af RPL § 392, stk. 2.

Nævnet fik medhold i den principale påstand og tillagt sagsomkostninger med 40.000 kr. incl. moms.

Ø.L. 16. afd. B-2944-97, 10/6 1998

Der henvises til referatet ovenfor.

Nedenfor anføres kun præmisserne:

“Sagsøger har gjort gældende, at resultatet i landsrettens kendelse af 7. august 1997 er forkert, fordi denne afgørelse hviler på en urigtig vurdering af det retlige grundlag og faktum i hovedsagen. Denne problemstilling er ikke omfattet af procesbevillingsnævnets kompetence. Der kan endvidere ikke ske en prøvelse ved domstolene af procesbevillingsnævnets skøn efter retsplejelovens § 392, stk. 2, 1. pkt. Endelig er der

ikke grundlag for at tilsidesætte nævnets afgørelse på grund af sådanne mangler ved nævnets sagsbehandling - som heller ikke er påberåbt af sagsøger - at de ville kunne medføre ugyldighed. Det bemærkes herved, at afgørelsen ikke i sig selv er udtryk for en krænkelse af artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Som følge af det anførte afvises sagen.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Denne sag afvises.”

Landsforeningens Meddelelse 50/1998

Dokumentfalsk - Advokater - Samfundstjeneste - Rettighedsfortabelse

Straffelovens § 62, § 79 og § 171, retsplejelovens § 138

Advokat havde over for en klient brugt en dom og klagenævnsafgørelse, som han selv havde udfærdiget, og underskrevet med falsk navn. Fængsel i 3 måneder betinget af samfundstjeneste i 60 timer og rettighedsfrakendelse i 3 år.

Retten i Århus, 7. afd., SS-9601434, 3/6 1998

Advokat A i 40'erne var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 171, stk. 1, dokumentfalsk, ved i maj 1995 over for en klient at have brugt en udeblivelsesdom fra Københavns Byret og en klagenævnsafgørelse fra Klagenævnet for Ejendomsformidling, som han begge selv havde udfærdiget og underskrevet med falsk navn.

Anklagemyndigheden nedlagde påstand om ubetinget fængselsstraf og rettighedsfrakendelse indtil videre, jfr. retsplejelovens § 138, jfr. straffelovens § 79.

A erkendte sig skyldig, men påstod en tidsbegrænset frakendelse af retten til at udøve advokatvirksomhed.

A's forklaring fremgår alene af retsbogen.

Retten udtalte:

“Efter tiltaltes erkendelse findes han skyldig efter anklageskriftet.

Straffen fastsættes efter straffelovens § 172, stk. 1, til fængsel i 3 måneder. Der er ved strafudmålingen på den ene side lagt vægt på, at tiltalte under udøvelse af sin advokatgerning har forfalsket offentlige myndigheders afgørelser og på den anden side, at der er tale om to sammenhængende tilfælde begået for ca. 3 år siden på en særlig baggrund.

Særligt under hensyntagen til tiltaltes personlige forhold findes det forsvarligt at gøre straffen betinget med vilkår om samfundstjeneste, som nedenfor bestemt.

Det udviste forhold findes at gøre tiltalte uværdig til den agtelse og tillid, der må kræves til udøvelse af advokatvirksomhed, hvorfor tiltalte frakendes retten til at udøve sådan virksomhed. Efter det anførte om handlingens karakter og gerningstidspunktet frakendes tiltalte herefter retten til at udøve advokatvirksomhed i et tidsrum af 3 år fra endelig dom, jfr. retsplejelovens § 138, jfr. straffelovens § 79.”

- 00000 -

Vilkårene omfattede en prøvetid på 1 år med tilsyn i 6 måneder, hvorunder A skulle udføre samfundstjeneste i 60 timer.

Det fremgår af retsbogen, at A forklarede, at han i 1995 var partner i et advokatfirma. Herefter var han selvstændig eneadvokat til engang i 1996, hvor han deponerede sin bestalling. Den er fortsat deponeret.

K var en mangeårig klient, der skulle sælge en fast ejendom, men køber ville ikke opfylde handelen. K var også utilfreds med den måde, som ejendomsmægleren havde optrådt på. Det var A's opgave at foretage en advokatmæssig vurdering af, hvad der så skulle foretages. Han vurderede, at man kunne gennemføre en sag mod køber på ca. 60.000 kr. Han fik dog aldrig sendt stævningen, og tiden gik, uden at der skete noget i sagen. I perioden forud for 1996 havde der været dårlig indtjening i det firma, hvor han var partner, og umiddelbart forud for gerningstidspunktet begyndte indehaverne at tale om en regulering af de enkeltes overskudsandele. Det skulle have den konsekvens, at A's andel af overskuddet faldt. En klage fra K ville derfor komme særdeles ubelejligt i disse forhandlinger. Han bildte hende derfor ind, at der var afsagt dom i sagen mod køberen af huset, og lavede selv den påtegning, der var anført i sagens bilag 6. De anførte omstændigheder var også årsag til, at han udfærdigede en kendelse, så den fremtrådte som værende fra Klagenævnet for Ejendomsformidling.

Om sine personlige forhold oplyste han bl.a., at han var alene med nogle børn. Han ville ikke udelukke, at han fremover kunne tænke sig at blive ansat som advokat.

Narkotika - Hash - Strafadmåling

Straffelovens § 191

T og S var tiltalt for indførsel af ca. 25 kg hash fra Holland til Danmark, idet de havde forudbetalt for hashen og modtog denne af kurér. Begge straffet med fængsel i 1 år 3 måneder.

Ø.L. 5. afd. a.s. S-0455-98, 15/5 1998

T på 42 år og S på 49 år var under en tilståelsessag tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 191 ved fra juli til november 1997 i forening med bl.a. A og B med henblik på videreoverdragelse at have indført 25,766 kg hash fra Holland til Danmark, idet begge de tiltalte i august i Holland hver forudbetalte 100.000 kr. for hashen.

Overlevering fandt sted i november i Kolding, hvor A ankom fra Holland medbringende hashen i en bil og anbragte den i S's personbil, hvorefter S skulle bringe hashen til København med henblik på den videre distribution, hvilket han blev forhindret i, da han blev anholdt af politiet.

S var tillige tiltalt for i november at have været i besiddelse af 768 g hash.

Det var i byretsdommen oplyst, at A ikke tidligere var straffet af betydning for sagen, og S ikke tidligere straffet.

Straffen blev udmålt til fængsel i 1 år 3 måneder. Herudover skete der konfiskation af den fundne hash.

Anklagemyndigheden ankede med påstand om skærkelse. T påstod nu frifindelse, og S påstod stadfæstelse.

Det var under ankesagen oplyst (med visse trykfejl i domsudskriften), at T tidligere havde været straffet i 1988 for overtrædelse af straffelovens § 191 med fængsel i 4 år. 6 måneder af straffen bortfaldt iflg. kongelig resolution, og T blev prøveløsladt i marts 1990 med 2 års prøvetid og en reststraf på 426 dage.

Landsretten udtalte:

“Straffen findes passende for begge de tiltaltes vedkommende.

Landsretten stadfæster derfor dommen.”

- oo0oo -

Forsvareren tilføjer bl.a.:

“Der er tale om en “ren” indsmuglingsdom.

Den kurér, som bragte hashen til Danmark, fik i byretten fængsel i 1 år og 6 måneder, hvilket i landsretten blev lavet om til fængsel i 1 år.

Jeg sender dommen til dig, fordi den synes at være i modstrid med den praksis, der er nævnt i dommerforeningens domsoversigter på s. 53, og især højesteretsdommen U90.218H. Imidlertid bør man være opmærksom på, at højesteret i den pågældende sag tilsyneladende ikke blev bedt om at tage stilling til straffens længde i forhold til mængden. Som dommen er refereret, synes spørgsmålet for højesteret alene at have været, om straffen skulle være betinget eller ubetinget.

I den forbindelse bør også højesteretsdom U95.207H nævnes. Her blev straffen udmålt til fængsel i 1 år og 3 måneder for besiddelse af 23 kg hash. Imidlertid blev hverken landsret eller højesteret bedt om at tage stilling til straffens længde i forhold til mængden.

Den fremsendte dom er på linie med ØL-dommen fra 30.7.1992, omtalt i domme i kriminelle sager 1990-92, s. 137, og for den sags skyld også med den på samme side omtalte ØL-dom fra 18.3.1992. Sidstnævnte dom vedrørte dog 35 kg hash og straffen blev her fastsat til fængsel i 1 år og 6 måneder, men dette viser blot, at der er sammenhæng i landsrettens praksis, således at en mængde af ca. 25 kg hash udmåles til fængsel i 1 år og 3 måneder og noget mere - 35 kg hash - udmåles til en højere straf, nemlig fængsel i 1 år og 6 måneder.”

Landsforeningens Meddelelse 52/1998

Færdselsloven - Bakning - Uagtsomt manddrab

Færdselslovens § 18, stk. 1 og straffelovens § 244

I Landsforeningens Meddelelse 5/1998 er omtalt en byretsafgørelse, hvor føreren af en renovationsbil bakkede med lav hastighed i en gyde efter at have orienteret sig i sidespejle, men påkørte to personer, der afgik ved døden. I byretten dømt for over-

trædelse af færdselslovens § 3 med bøde, men frifindelse for § 18, stk. 1 og straffelovens § 244 og dermed også frifindelse for påstanden om betinget frakendelse. Landsretten fandt, at T ved at bakke - bekendt med, at han ikke kunne se området bag renovationsvognen, og ved ikke på anden vis at have sikret sig, at der ikke befandt sig personer bag - havde tilsidesat væsentlige hensyn til færdselssikkerheden. Han blev herefter dømt efter anklageskriftet og påstanden om betinget frakendelse blev taget til følge.

V.L. 12. afd. a.s. S-0267-98, 29/5 1998

Den indankede dom er gengivet i Medd.5/1998. Anklagemyndigheden påstod domfældelse efter anklageskriftet samt skærpelse. T påstod stadfæstelse.

T forklarede supplerende bl.a., at når man bakker en renovationsvogn, kan man ikke se bag vognen. Ved brug af spejlene kan man se fortovsarealerne. Han havde ikke travlt på ulykkesdagen, da folk var på ferie, hvorfor der ikke var meget skrald. Han regnede med, at de den pgl. dag kunne være færdige med arbejdet ved middagstid.

En beboer på vejen forklarede supplerende, at renovationsfolkene som regel havde travlt, men han huskede ikke noget specielt herom i relation til ulykkesdagen. Han havde ikke bemærket afdøde inden ulykken.

Tiltaltes kollega forklarede supplerende, at han intet bemærkede bag renovationsvognen, da han og tiltalte læssede affaldssække på renovationsvognen, da den holdt ud for indkørslen til nr. 35. Vidnet bemærkede ikke før ulykken afdøde. Renovationsfolk arbejder i højt tempo. De kan holde fri, når arbejdet er udført. Vidnet råbte et eller andet til tiltalte vedr. arbejdet, da tiltalte steg ind i renovationsvognen, men tiltalte hørte det ikke. Man kan ikke se vognbanen lige bag renovationsvognen, når man bakker. Det drejer sig måske om 8-12 meter, man ikke kan se. Det kan være nødvendigt at bakke langt, når man f.eks. ikke kan vende på vejen. Ofte står makkeren bag på vognen.

Bilinspektøren forklarede supplerende, at vinkelspejlet ikke var helt korrekt indstillet, men det havde ingen betydning for ulykken. Det er ikke muligt for chaufføren at se noget bag renovationsvognen, når han bakker.

Landsretten udtalte:

“Også efter bevisførelsen for landsretten hersker der uklarhed om afdøde A's passage med børnene ad Skræddergyden. Det kan imidlertid lægges til grund, at hun og B befandt sig bag renovationsvognen, da den bakkede ad Skræddergyden med henblik på

afhentning af en glemt affaldssæk, og at de derved blev påkørt og dræbt af renovationsvognen. Tiltalte, der var bekendt med, at han ikke kunne se området bag renovationsvognen, men alene ned langs vognen, foretog uagtet dette bakningen i et villakvarter for at hente en glemt affaldssæk uden på anden vis at sikre sig, at der ikke befandt sig personer bag renovationsvognen. Tiltalte findes herved at have overtrådt færdselslovens § 18, stk. 1, og at have udvist en sådan uagtsomhed, at han tillige har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 241.

Da tiltalte endvidere ved at bakke som sket har tilsidesat væsentlige hensyn til færdselssikkerheden tages anklagemyndighedens påstand om betinget frakendelse af førerretten til følge.

Straffen fastsættes efter straffelovens § 241 og færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1, jfr. § 3, stk. 1, og § 18, stk. 1, til 20 dagbøder hver på 200 kr. Forvandlingsstraffen er hæfte i 20 dage.

I medfør af færdselslovens § 126, stk. 2, jfr. stk. 1, nr. 1, jfr. § 128, frakendes tiltalte førerretten betinget som nedenfor bestemt.”

- oo0oo -

Betingelserne for førerretsfrakendelsen var de sædvanlige 3 års prøvetid.

Landsforeningens Meddelelse 53/1998

Fortruddt ankeafkald

Retsplejelovens § 948

Efter en nævningedom til forvaring ankede domfældte D sanktionen, men meddelte efterfølgende sin forsvarer, at han ikke ønskede at opretholde anken, hvorefter forsvareren hævdede anken ved brev til Højesteret. Efterfølgende fortrød D sit ankeafkald, og Højesteret admitterede efter omstændighederne anken henset til den meget alvorlige sanktion.

HK nr. 469/97, 1/4 1998

D blev ved nævningekendelse den 10/9 1997 idømt forvaring for bl.a. vold efter § 246. Han ankede med påstand om almindelig tidsbestemt straf, men meddelte efterfølgende sin daværende forsvarer, at han ikke ønskede at opretholde anken, hvorfor forsvareren ved skrivelse af 26/11 1997 underrettede Højesteret herom.

Den 8/1 1998 skrev en ny forsvarer til Højesteret og bad Højesteret tillade, at anken blev opretholdt.

Rigsadvokaten fandt ikke, at der forelå omstændigheder, der talte for ikke at anse det afgivne ankeafkald for bindende.

Den nye forsvarer oplyste supplerende, at D i desperation havde underskrevet at ankeafkald i håbet om at forhindre en overflytning til et andet arresthus.

Efter votering besluttede ankeudvalget under hensyn til sagens særlige omstændigheder, herunder den meget alvorlige sanktion, at imødekomme anmodningen om tilladelse til at opretholde anken.

- oo0oo -

Under den efterfølgende ankesag blev straffen gjort tidsbestemt.

Landsforeningens Meddelelse 54/1998

Ulovlig frihedsberøvelse - Unddragelse af forældremyndigheden - Betinget straf - Forsæt

Straffelovens § 56 og §215, jfr. § 261, stk. 1

18-årig pige P med nyfødt datter bortførte sit barn, efter at kommunen havde bestemt, at det skulle tvangsfjernes. Forældrene, der sluttede sig til i bil, mens kommunens personale transporterede P og datter til børnehjem, blev frifundet på manglende forsæt. Betinget hæfte til P.

Københavns Byrets 3. afd. sag nr. 21599/97, 22/1 1998

P på 18 år og hendes forældre M og K var tiltalt efter straffelovens § 215, jfr. § 261, stk. 1, ved i forening at have unddraget P's unavngivne datter D (der var 6 uger gammel, ER) fra kommunens myndighed, idet M og K efter anmodning fra P, der sammen med repræsentanter fra kommunen var på vej i en bil til et observationshjem i henhold til en samme dag truffen afgørelse efter bistandslovens § 35, bragte bilen til standsning og på forlangende fik barnet udleveret, som de holdt skjult i 6 dage.

M var herudover tiltalt efter færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1, jfr. § 3, stk. 1, ved som fører af en personbil at have ført sin bil brat ind foran kommunens bil, der måtte foretage opbremsning for at undgå påkørsel. Dette forhold var erkendt af M.

P erkendte at have holdt barnet skjult i nogle dage, men påstod forholdet henført under bistandslovens § 24.

M og K nægtede sig skyldig.

Udover de tiltalte afgav nogle kommunale medarbejdere forklaring.

P oplyste, at datteren fortsat var anbragt på observationshjemmet. I starten fik hun lov til at se D tre gange om ugen, men de sidste 4 måneder kun hver 14. dag.

Ingen af de tiltalte var straffet af betydning for sagen.

Byretten lagde til grund, at P telefonisk kontaktede K, da P var på vej i kommunens bil sammen med sin datter, og at hun underrettede sin mor om, at "de" havde besluttet at fjerne hendes barn eller flytte hendes barn til B-by, ligesom hun fortalte sin mor, hvor de kørte.

Resten er citat af byrettens dom:

"Efter det oplyste og efter tiltalte M's erkendelse findes det godtgjort, at kommunens bil blev bragt til standsning som beskrevet i forhold 2, samt at barnet herefter blev udleveret til tiltalte K, der medbringende barnet og sammen med M og P kørte bl.a. til M og K's arbejdsplads på S, hvor de to sidstnævnte blev gjort bekendt med skrivelsen af 16. maj 1997 fra formanden for Børn og Unge-udvalget om anbringelse uden for hjemmet.

Det findes efter bevisførelsen ikke godtgjort, at M og K før dette tidspunkt var bekendt med, at der var tale om en tvangsfjernelse, ligesom det heller ikke findes godtgjort, at de efterfølgende har holdt barnet skjult eller har medvirket dertil. Disse to tiltalte vil være at frifinde i forhold 1, mens tiltalte M i sagens forhold 2 findes skyldig efter anklageskriftet i overensstemmelse med sin erkendelse, der støttes af de afgivne forklaringer af de medtiltalte og af vidner."

M fik herfor en bøde på 500 kr.

Retten fortsatte:

“For så vidt angår tiltalte P lægges det til grund, at hun var oprevet og ked af underretningen om, at hendes barn skulle fjernes, og at hun først i kommunens bil fik overgivet brevet med formandsbeslutningen af 16. maj 1997. Det lægges efter bevisførelsen til grund, at hun læste brevet efter sagens forhold 2 og formentlig på forældrenes arbejdsplads, eller i hvert fald først dér blev gjort bekendt med den nøjagtige ordlyd af beslutningen om tvangsanbringelse og om, hvem der havde truffet den. Retten finder det ikke godtgjort med den fornødne sikkerhed, at tiltalte P - før hun var ankommet til forældrenes arbejdsplads - havde forstået, at der af de kompetente myndigheder var truffet bestemmelse om tvangsfjernelse af hendes barn.

Efter bevisførelsen findes det ikke godtgjort, at tiltalte med det fornødne forsæt har gjort sig skyldig i første led i anklageskriftet, og tiltalte findes alene skyldig i overtrædelse af de bestemmelser, der er rejst tiltale for vedrørende sidste led i anklageskriftet ved at have holdt barnet skjult fra den 16. til den 21. maj 1997, uagtet myndighedernes beslutning om tvangsanbringelse.

Straffen for tiltalte P fastsættes efter straffelovens § 215, jfr. § 261, stk. 1, til hæfte i 14 dage, idet retten har fundet, at der efter sagens karakter foreligger formildende omstændigheder.

Retten finder det endvidere upåkrævet, at den idømte straf fuldbyrdes. Straffuldbyrdelsen udsættes derfor i medfør af straffelovens § 56, stk. 2, som nedenfor bestemt.”

- oo0oo -

Vilkårene var alene en prøvetid på 1 år.

Det offentlige skulle bære halvdelen af sagsomkostningerne vedr. P.

Landsforeningens Meddelelse 55/1998

Erstatningssager - Salær

Retsplejelovens § 1018 a

Forsvarer fik af retten tillagt salær for sit arbejde med erstatningssagen, idet det ikke som anført af anklagemyndigheden kunne antages, at salæret for straffesagen omfattede arbejdet med at rejse erstatningskravet og klage til Rigsadvokaten over, at beløbet var beregnet for lavt.

Retten i Køge, S 986/97, 5/3 1998

5 udenlandske klienter havde fået erstatning for uberettiget frihedsberøvelse. Statsadvokaten havde tilbudt 4.800 kr., men beløbet var sat op af Rigsadvokaten til 5.300 kr.

Statsadvokaten udtalte, at der var sket en fejl under udregning af erstatningsbeløbene, og Rigsadvokaten tilbød advokatens klienter hver yderligere 500 kr.

Statsadvokaten fandt imidlertid, at advokat A ved at få 8.000 kr. for straffesagen havde fået nok, og der ikke ved merarbejdet i forbindelse med erstatningskravet var tilstrækkelig grundlag til at tillægge advokaten særskilt salær herfor.

Advokaten påpegede, dels at beløbet som følge af en i mellemtiden foretaget takstregulering skulle være 5.300 kr., og dels at han i forbindelse med erstatningssagen havde haft to møder med sine klienter og tilskrevet Politimesteren i de fem sager.

Rigsadvokaten var enig i, at klienterne skulle have mere, men fandt ikke anledning til at tillægge advokaten yderligere salær.

Salærspørgsmålet blev herefter indbragt for retten, der afsagde følgende kendelse:

“Det kan ikke antages, at det salær, som advokat A har fået for sit arbejde med straffesagen, omfatter arbejdet med at rejse erstatningskravet.

Merarbejdet i forbindelse med erstatningskravet kan ikke anses for ubetydeligt i forhold til det salær på 8.000 kr., som tidligere er betalt. Hertil kommer, at advokat A ved indbringelse af erstatningskravet for Rigsadvokaten har formået at få berigtiget det erstatningskrav til de erstatningssøgende, som Statsadvokaten i første omgang havde beregnet for lavt.

Imidlertid findes ved afgørelsen om honorarets størrelse, at det forhold, at der er 5 erstatningssøgende med samme begrundelse at skulle medføre en regulering af salæret i nedadgående retning, hvorfor

b e s t e m m e s:

Der tilkendes den beskikkede forsvarer advokat A yderligere et honorar på 3.000 kr. + moms, der udredes endeligt af det offentlige.”

Erstatning - Salær

Retsplejelovens § 1018 a

En i USA bosiddende udlænding fik ud over takstmæssig torterstatning yderligere erstatning for tabt arbejdsfortjeneste med US \$ 13.790. Anklagemyndigheden ville imidlertid ikke tillægge advokaten salær, men byretten tillagde 4.500 kr. + moms og yderligere 3.000 kr. + moms i forbindelse med salærsagen for retten.

Københavns Byrets 1. afdeling sag nr. 6581/97, 1/4 1998

E fik for uberettiget frihedsberøvelse efter en frifindelse takstmæssig torterstatning med 47.050 kr. og tabt arbejdsfortjeneste med US \$ 13.790. Statsadvokaten afviste at udbetale salær for advokatens fremsendelse af erstatningskravet under hensyn til, at A som beskikket forsvarer havde fået 33.000 kr. + moms, og merarbejdet med fremsættelse af erstatningskravet i forhold hertil måtte anses for at være af ubetydeligt omfang.

Det var Rigsadvokaten enig i, og spørgsmålet blev herefter indbragt for retten. Anklagemyndigheden henviste til retningslinierne i Rigsadvokatens meddelelse 3/1983, 1/1997 og afgørelsen i U 87.338H og U 83.231Ø.

A havde til støtte for salærkravet navnlig henvist til, at arbejdet med erstatningsopgørelsen lå ud over det arbejde, der kan betegnes som en sædvanlig opfølgning af forsvarerarbejdet, idet erstatningen blandt andet omfattede tabt arbejdsfortjeneste, som medførte korrespondance og telefonsamtaler med klienten, der var bosiddende i USA, samt gennemgang af de tilsendte bilag, der var affattet på engelsk, og efterfølgende kontrol af erstatningen.

Byrettens bemærkninger:

“To dommere udtaler:

Det må lægges til grund, at advokat A har anvendt 4½ time på sagen om opgørelse og fremsættelse af erstatningskravet for E. Da dette tidsforbrug ikke kan anses for urimeligt i en sag af denne karakter og ikke findes at kunne anses for ubetydeligt set i forhold til det forudgående arbejde, findes advokaten at have krav på et salær, der passende kan fastsættes til 4.500 kr. + moms. Salæret betales endeligt af statskassen.

En dommer udtaler:

Efter det foreliggende findes det af advokaten udførte arbejde i forbindelse med opgørelse og fremsættelsen af erstatningskravet set i forhold til det forudgående arbejde med - og tillagte salær for - straffesagen ikke at være af en sådant omfang, at det berettiger til særskilt salær. Denne dommer vil derfor tage anklagemyndighedens påstand til følge.

Der gives dom efter stemmeflertallet.”

A fik yderligere 3.000 kr. + moms for førelse af sagen om salærkravet.

Landsforeningens Meddelelse 57/1998

Erstatning - Vansir

Erstatningsansvarslovens § 4

10.000 kr. for vansir i ansigtet.

Københavns Byrets 22. afd. nr. 21945/97, 9/12 1997

T var tiltalt for tre forhold med § 245, herunder at have snittet A tre gange med en springkniv i ansigtet, hvorefter denne skulle sys med 19 sting i ansigtet med vansir til følge.

A påstod erstatning med 25.000 kr. Hans forklaring i retten var præget af kendeligt spiritusmisbrug med forringet hukommelse til følge. Han havde også været udsat for repressalier i anledning af sagen.

T blev idømt fængsel i 1 år 9 måneder, og A fik tilkendt 10.000 kr. i erstatning. Sagen blev anket, men siden frafaldet.

- oo0oo -

Bistandsadvokaten tilføjer:

“Vedlagt en lidt interessant afgørelse, idet forulempede (for hvem jeg var bistandsadvokat) fik kr. 10.000 i erstatning for vansir!

Det er vist ikke sket før, men sagen var ualmindelig ubehagelig, idet min klient på mafiavis var blevet snittet i ansigtet i forbindelse med noget gældsafregning - som en lærestreg.

Jeg påberåbte voldtægtsdomme, hvor erstatning jo skal dække psykiske traumer.”

Landsforeningens Meddelelse 58/1998

Narkotika - Skunk - Omregning af hampplanters THC-indhold til hash - Betinget straf

Straffelovens § 56 og § 191 og lov om euforiserende stoffer § 3

I forbindelse med en sag om “skunk” opstod der diskussion om, hvordan man omregner hampplanters THC-indhold til hash.

Københavns Byrets 21. afd. nr. 1937/97, 29/1 1998

T på 31 år var tiltalt for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer ved at have været i besiddelse af 374 g skunk svarende til 532 g hash og i forhold 2 3,1 kg hampplanter svarende til 969 g hash med henblik på videreoverdragelse.

Der var påstand om konfiskation af udstyr til at dyrke skunk.

T, der var ustraffet, erkendte besiddelse af de 374 g, som han betegnede som hamp, og de 3,1 kg friske hampplanter, men nægtede sig i øvrigt skyldig.

Retskemisk Afdeling udtalte:

“Retskemisk Afdeling har i erklæring af 29. oktober 1996 vedrørende forhold 1 blandt andet udtalt følgende:

“Det indsendte materiale blev færdigtørret og undersøgt gaskromatografisk. Her ved fandtes materialet at indeholde de for cannabis karakteristiske indholdsstoffer cannabidiol (CBD), tetrahydrocannabinol (THC) og cannabinol (CBN).

Ved kvantitativ bestemmelse fandtes følgende:

	Nettovægt	THC %
A	91,10 g	7,4 %
B	93,55 g	4,5 %

C	96,39 g	8,2 %
D	93,61 g	8,4 %

Materialet vejede samlet 374,65 g og middelværdien blev beregnet til 7,1 % THC.

Det indsendte materiale ækvivaleres med

$$\frac{374,65 \times 7,1}{5} = 532 \text{ g}$$

hash af gennemsnitskvalitet, indeholdende 5 % THC.”

Vedr. forhold 2 udtaltes bl.a.:

“Ad forhold 2: Såfremt friske hampplanter tørres på en sådan måde, at planterne ikke går i forrådnelse bibeholdes THC-indholdet, dog omdannes THC med tiden til inaktiv CBN. Det udtagne materiale under forhold 2 bestod af hele partiet af oprindeligt høstet 3,1 kg hampplanter. Det modtagne materiale var tørt. Det var tydeligt at se såvel blade som blomsterstande og intet tydede på forrådnelse af materialet. Materialet vejede som tidligere nævnt 2202 g og materialet befriet for stængeldele 1424,27 gram.

1424,27 g materiale indeholdende 3,4 % THC ækvivalerer med 969 gram hash indeholdende 5 % THC eller 4,8 kg marihuana indeholdende 1 % THC.”

Byretten bemærkede:

“Ad forhold 1:

Efter vidnet V's forklaring sammenholdt med det oplyste om det meget høje THC-indhold i det omhandlede materiale, lægger retten til grund, at materialet må anses som skunk. Idet retten efter de foreliggende oplysninger ikke finder grundlag for at ændre på størrelsen af beregningsfaktoren for THC-indholdet i hash, der i omregningen i erklæringen af 29. oktober 1996 indgår med størrelsen 5, lægges det endvidere til grund, at materialet på 374,65 gram skunk kan ækvivaleres med 532 gram hash som anført i erklæringen. Idet tiltalte i 1995 var påbegyndt en produktion af hampplanter sammenholdt med, at det forekommer lident sandsynligt, at et plantemateriale med så højt et THC-indhold skulle være solgt til tiltalte som hamp, lægges det endvidere til grund, at tiltalte ved erhvervelsen var klar over, at det var skunk, som han købte. Tiltalte findes herefter skyldig i den rejste tiltale, dog således, at det efter tiltal-

tes oplysninger om sit eget daglige forbrug alene anses for godtgjort, at en del af skunken var beregnet til videreoverdragelse.

Ad forhold 2:

Efter bevisførelsen finder retten ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte tiltaltes forklaring om, at han gik ud fra, at det var en hamplanteproduktion, han havde påbegyndt. Efter mængden af plantemateriale lægges det til grund, at en del af det færdige produkt skulle videreoverdrages. Som følge heraf findes tiltalte skyldig i at have været i besiddelse af 3,1 kilo hamplanter med henblik på fremstilling af marijuana, delvist med henblik på videreoverdragelse.

Straffen fastsættes efter lov om euforiserende stoffer § 3, jfr. § 1, jfr. Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 698 af 31. august 1993 § 27, stk. 1, jfr. § 2, jfr. liste A, nr. 1, til hæfte i 30 dage.

Retten finder det imidlertid upåkrævet, at den idømte straf fuldbyrdes. Straffuldbyrdelsen udsættes derfor i medfør af straffelovens § 56, stk. 2, som nedenfor bestemt.”

- oo0oo -

Betingelserne var alene 1 års prøvetid.

Forsvareren tilføjer:

“Ifølge Jørn Andersens oversigt over narkotikakriminalitet 1990-93 oplyses det, at Rigspolitechefen omregner 1000 kg tørrede hampeplanter svarende til 10-12 kg hash. Man har her lagt til grund, at topskud af hampeplanter indeholder gennemsnitlig 1,45% THC og hash 5,5% THC.

Efter det for mig oplyste, skulle der foreligge en ny oversigt vedrørende årene 1994-96 med samme tal. Jeg har imidlertid ikke set opstillingen endnu.

Rigspolitechefen har en omregning dateret 1996, hvori man går ud fra gennemsnitlig THC-koncentration i danske hampeplanter på 1,5% og gennemsnitlig koncentration i importeret hash til 5% THC. Omregningsmetoden her er beskrevet, således at 100 kg tørrede hampeplanter uden rod svarer til ca. 10-12 kg hash.

Som det fremgår, skulle 100 kg hamp efter denne omregningstabel give det samme som 1000 kg tørret hamp efter den af byretsdommer Jørn Andersens citerede omreg-

ningstabel fra samme instans. Grønsthøstede hampeplanter uden rod giver naturligvis mindre. Ifølge Rigspolitichefen 1996 svarer 100 kg hamp til 5 kg hash.

Min konkrete sag rummede to skunkforhold.

Forhold 1

Her havde man grønsthøstet 3,1 kg hamp, men fandt i anklageskriftet ud af, at dette skulle svare til 969 g hash. Selvom THC-indholdet i disse planter, der af anklagemyndigheden blev benævnt "skunk" var på 3,4% THC, hænger det slet ikke sammen med ovenstående omregningsmetoder, som Rigspolitichefen har anvist. Der var heller ikke sammenhæng imellem vægten af tørre og våde planter, idet fugtindholdet er betydeligt større, end det som resultatet gav.

I forholdet, der var begået i 1995, blev min klient ikke dømt for forsæt til dyrkning af andet end almindelig hamp. Efter det oplyste kan man ikke umiddelbart se forskel på planterne. Skunk opstår ifølge den sagkyndiges udsagn på samme måde som drivhus-tomater, der giver et større udbytte, når der er mere varme og stærkere lys. Hvis man derfor ikke ejer en kolonihave og må gribe til en indendørs altankasse, risikerer man alt afhængig af de grønne fingres valeur at løbe ind i betydelig højere straffe, end man kunne frygte.

Forhold 2

Min klient var tiltalt for at have købt 374,65 g skunk på Christiania. Den sagkyndige oplyste, at man, hvis det som her var findelt, kunne have meget svært ved som almindelig bruger at skelne hamp fra skunk, idet det afhang af tallet af blomsterstande og frø. Anklageren havde på grund af THC-indholdet på 7,1% omregnet det til 532 g hash.

Her blev min klient dømt i overensstemmelse med anklageskriftet, idet man mente, at han belært af forhold 1 måtte være blevet klar over "risikoen" for skunk i det nyindkøbte parti betalt med 2.000 kr.

Omregningsfaktoren er et gennemsnitligt THC-indhold på 5% i importeret hash.

Imidlertid påviste min ihærdige klient efter et par ugers studie på Universitetsbiblioteket, at der foreligger forskellige internationale rapporter, gående ud på, at importeret hash efter de engelske tal lå på et gennemsnitligt THC-indhold allerede fra sidst i 1970-erne på 8 til næsten 10% THC.

Den sagkyndige, cand.pharm. Erik Nielsen, Retskemisk Afdeling, Retsmedicinsk Institut, der afgav forklaring under domsforhandling, oplyste, at 5,5% THC-indhold

stammede fra nogle meget gamle undersøgelser. På et tidspunkt blev man ved at undersøge importeret beslaglagt hash i Århus-området klar over, at procenten lå på ca. 8%, men man foretog ikke videre undersøgelser heraf, idet man nødtigt ville skabe forvirring.

Imidlertid finder jeg det temmelig urimeligt, hvis man på denne måde kommer til at skærpe straffen for skunk-dyrkerne ved at omregne til hash på basis af et THC-indhold, der er alt for lavt og i øvrigt helt forældet efter international målestok.

Sagen, der endte i en betinget dom med udmålt 30 dages hæfte, kom til at tage mange timer. Det havde været praktisk at udarbejde et hjælpebilag vedrørende de utallige beregningsmåder. Anklagemyndigheden mente, at klienten burde have haft tre måneders ubetinget fængsel.

I denne sag er der tale om meget små partier, men hvis det imidlertid drejer sig om større kvanta, vil der virkelig være noget at hente strafmæssigt for forsvareren ved at harcelere imod de forskellige meget uklare omregningsformer. Det var måske en ide at anmode anklagemyndigheden om at få foretaget opdaterede undersøgelser vedrørende THC-indhold blandt andet i hash, hvis man fastholder den uhensigtsmæssige strafudmålingsform. Mig bekendt bliver man ikke kastet ud i brøkregning, når det drejer sig om alvorligere stoffer.”

Landsforeningens Meddelelse 59/1998

Narkotika - Skunk - Samfundstjeneste

Straffelovens § 62, lov om euforiserende stoffer § 3

34-årig straffet med 60 timers samfundstjeneste for at have dyrket skunk svarende til 4,4 kg hash. En række yderligere forhold, herunder våbenlovsovertrædelse.

Kriminalretten i Holbæk, ss 665/97, 9/2 1998

T på 34 år var under en tilståelsessag tiltalt for ulovlig omgang med hittegoods og overtrædelse af våbenloven ved at have tilegnet sig en jagtriffel og en pistol begge med tilhørende skarpe patroner frem til januar 1997. Derudover fyrværkeriloven med 105 stk. “strygere” (knaldfyrværkeri) og endelig 2 forhold med lov om euforiserende stoffer ved hjemme i et indendørs laboratorium at have dyrket skunk svarende til 4,4 kg hash fra 1996 frem til januar 1997.

T var tidligere i 1997 idømt betinget straf uden straffastsættelse for tyveri og brugstyveri.

Straffen blev fastsat som en fællesstraf af fængsel i 3 måneder, der blev gjort betinget af 60 timers samfundstjeneste inden for en prøvetid på 1 år.

- oo0oo -

Forsvareren tilføjer:

“Den milde strafudmåling skyldes nok primært, at der ikke blev domfældt for videre-
salg, men alene for eget forbrug. Det store eget forbrug skyldtes, at klienten lider af
svær astma og ryger dagligt cannabis for at dulme virkningerne af astmamedicinen.
Endvidere er det nok også tillagt betydning, at laboratoriet ikke oprindeligt var indret-
tet for at dyrke cannabis, men for at dyrke orkideer.”

Landsforeningens Meddelelse 60/1998

Våbenloven - Skærpet straffebestemmelse i straffeloven

Straffelovens § 192 a, våbenlovens § 2

Besiddelse af maskinpistol med mange skarpe skud. Fængsel i 10 måneder.

Retten i Horsens ss 93-955/97, 20/1 1998

T på 24 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 192 a, jfr. våbenlovens § 2,
stk. 1, jfr. § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, besiddelse af særdeles farlige våben ved på sin bopæl
den 1/7 1997 at have været i besiddelse af en maskinpistol med tilhørende magasin
med 26 skarpe 9 mm patroner og yderligere en kasse med 50 skarpe patroner.

Derudover lov om euforiserende stoffer ved besiddelse af 22 g hash.

T var tidligere straffet, senest ved dom i 1996 for overtrædelse af bl.a. § 119, stk. 1
med 20 dagbøder og et bødeforlæg 1996 for § 119, stk. 3 og politivedtægten.

T erkendte sig skyldig. Byretten lagde til grund, at han havde besiddet maskingeværet
i hvert fald i perioden 1/2 1997 - 1/7 1997.

Straffen blev udmålt til fængsel i 10 måneder henset til våbnets karakter og farlighed
og på, at T også var i besiddelse af ammunition til maskinpistolen, der var funktions-
dygtig.

Der skete (naturligvis) konfiskation.

Forsvareren henviser til Rigsadvokatens Medd. 5/1997 om ændringerne i våbenloven.

Landsforeningens Meddelelse 61/1998

Erstatning for uberettiget varetægt - Forhøjet takst - Nørrebrourolighederne - Frister

Retsplejelovens § 1018 a og § 1018 e, straffelovens § 134 a

17 personer søgte om erstatning efter varetægtsfængsling eller anholdelse oven på Nørrebrourolighederne den 18/5 1993. En fik sit erstatningskrav afvist, da han ikke mødte i retten, resten fik mod anklagemyndighedens protest erstatning med forhøjet takst henset til sigtelsens alvorlighed og det langvarige sagsforløb. Fristoversiddelse på 4 dage fandtes undskyldelig, da det var forsvareren, der havde begået en fejl.

Københavns Byrets 8. afd., sag nr. 3943, 3944, 3945, 3949, 3950, 3951, 3952, 3954, 3955 og 3956 fra 1996 samt sag nr. 8728, 8729, 8730 og 11534 fra 1997, 9/1 1998

17 personer søgte erstatning. Som ovenfor nævnt blev kravet afvist vedr. en, hvis sag herefter udelades af referatet.

De erstatningssøgende blev sigtet med en i det væsentligste ligelydende sigtelse for overtrædelse af straffelovens § 180, § 119, stk. 1, § 134 a, § 291, stk. 2, ved efter forudgående eller stiltiende aftale med 200-300 andre at have deltaget i grov forstyrrelse ved kast med jernstænger, brosten, Molotov-cocktails mod politifolk, ildspåsættelse af containere og skurvogne og hærværk af betydeligt omfang mod banker m.v.

Bortset fra de tre første, A, B og C, var der tillige sigtelse for stenkast mod politiet, idet dog erstatningssøgende 16 skulle have kastet en flaske.

Alle bortset fra A, B og C blev senere tiltalt. A, B og C var frihedsberøvet in absentia under hospitalsindlæggelse under en opretholdt anholdelse. Anholdelsesgrundlaget var, at de var blevet ramt af skud og derfor måtte have deltaget i urolighederne.¹⁾

Erstatningssøgende 5 - 8, 10 og 11 var blevet anholdt, men løsladt i grundlovsforhør (der var langvarigt). De blev senere frifundet i landsretten, bortset fra nr. 11, der først blev frifundet i Højesteret.

¹⁾ Se Medd. 97/1993, side 224-226

Erstatningsøgende 9 og 12 - 17 blev varetægtsfængslet og senere frifundet, enten ved landsrettens eller Højesterets domme.

Landsretten havde lagt til grund, at der i urolighederne deltog dels egentlige aktivister, dels andre unge, der tilsluttede sig aktionen og gik til hånd, dels unge, der enten råbte skældsord mod politiet eller blandede sig med uromagerne, så forstyrrelserne blev mere omfattende.

Men der var også tilskuere til stede, som ikke deltog i uroen, særligt ved episoderne i krydsene mellem Guldbergsgade, Møllegade og Peter Fabers Gade.

En del af disse var blandt den store gruppe af personer, der blev anholdt på en legeplads, da det lykkedes politiet at trænge frem.

Højesteret udtalte bl.a., at domfældelse var betinget af, at anklagemyndigheden godtgjorde, at den enkelte tiltalte havde tilsluttet sig gruppen af uromagere og fredsforstyrrelser, således at vedkommende med sikkerhed kunne udskilles fra tilskuerne, forbi passerende, beboere og andre, der blot havde været til stede og overværet hele eller dele af begivenhederne.

A-C fremsatte tillige krav på personskadeerstatning m.v. som følge af, at de blev ramt af skud. Denne del af sagen blev henvist til civilt søgsmål, idet kravet ikke vedrørte **strafferetlig forfølgning**.

Byretten var bekendt med, at der var nedsat en Undersøgelseskommission, men der blev ikke inddraget oplysninger herfra.

De enkelte erstatningskrav, over for hvilke anklagemyndigheden påstod frifindelse eller et mindre beløb - tallene i parentes er det af retten fastslåede endelige resultat:

1) A ville have dobbelt takst for 3 dages frihedsberøvelse	9.000	(6.750)
2) B som A	9.000	(6.750)
3) C som A	9.000	(6.750)
5) D 24 timer, dobbelt takst	7.200	(6.300)
6) E 23 timer	7.200	(6.300)
7) F 19 timer	7.200	(6.300)
8) G 23 timer	7.200	(6.700)
samt tabt arbejdsfortjeneste	520	
9) H 13 dage, dobbelt takst	21.600	(18.800)
10) I 34 timer, dobbelt takst	8.100	(7.100)

Anklagemyndigheden påstod yderligere afvisning, da kravet var indbragt 4 dage for sent.

11) J 21 timer, dobbelt takst	7.200	(7.200)
12) K 13 dage, dobbelt takst Hun skulle have været surrogatfængslet, men forblev i Vestre Fængsel	21.500	(21.500)
13) L 13 dage, dobbelt takst	21.500	(21.500)
14) M 13 dage, dobbelt takst	21.500	(21.500)
15) N 15 dage, dobbelt takst	23.700	(23.700)
16) O 13 dage, dobbelt takst	20.400	(20.400)
17) P 13 dage, dobbelt takst	20.400	(20.400)

Retten henviste til lovgrundlaget og det takstsystem, der har udviklet sig gennem anklagemyndighedens administrative forskrifter, som domstolene i vidt omfang har lagt til grund.

Anklagemyndigheden henviste til de erstatningssøgendes mistankepådragende adfærd ved at have stillet sig op som tilskuere under det alvorlige opløb; der blev henvist til UfR 96.194Ø.

Forsvarerne henviste til Højesterets afgørelse i nærværende sag. Der måtte kræves en konkret dadelværdig optræden, for at erstatning kunne nedsættes eller bortfalde. Tilskuerne havde ikke haft mulighed for at overskue begivenhedsforløbet og den voldsomhed, hvormed tingene udviklede sig.

Når flere erstatningssøgende var sat i løb ved politikædens fremrykning, måtte dette antages at være af frygt eller forvirring. Vedr. dobbelt takst blev der henvist til sigtelsen efter § 180 og det lange tidsforløb.

Byretten bemærkede generelt:

“Retten finder, at spørgsmålet om egen skyld i denne sag må vurderes ud fra kriteriet “mistankepådragende adfærd” og evt. suppleret med kriteriet “undladelse af at rense sig for mistanke”.

Det lægges til grund, at urolighederne på Nørrebro den 18. - 19. maj 1993 utvivlsomt har indebåret grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, jfr. straffelovens § 134 a, ligesom der i øvrigt fandt strafbare forhold sted som omhandlet i sigtelsen. Det lægges endvidere til grund, at der både ved skudepisoderne og senere ved episoden i krydsene mellem Guldbergsgade, Møllegade og Peter Fabers Gade befandt sig et større antal personer, der på forskellig måde tog del i de kriminelle aktiviteter, og per-

soner, der befandt sig på stedet som tilskuere m.v. Afgrænsningen mellem disse persongrupper var hovedproblemet i straffesagen. Det samme er tilfældet i nærværende sag, men det er ikke ganske den samme afgrænsning, der skal foretages efter de nævnte straffelovsbestemmelser, der kræver forsæt til de i bestemmelserne angivne gerningsindhold, og retsplejelovens § 1018a, stk. 3, der med hensyn til "mistankepådragende adfærd" m.v. omfatter såvel forsættlig som uagtsom adfærd (kausal adækvat culpøs adfærd).

Vurderingen af, om der foreligger "mistankepådragende adfærd" efter retsplejelovens § 1018a, stk. 3, indebærer således ikke blot - som efter Højesterets dom af 2. februar 1996 - en vurdering af, om den pågældende forsættligt har tilsluttet sig gruppen af uromagere og fredsforstyrrelse, jfr. straffelovens § 134a, nærmere afgrænset ved, at vedkommende med sikkerhed kan udskilles fra tilskuere, forbipasserende, beboere og andre, der blot har været til stede og overværet hele eller dele af begivenhedsforløbet. Der må tillige tages stilling til uagtsom adfærd, herunder om erstatningssøgende - også som passiv tilstedeværelse - har befundet sig nær eller blandt personer, der med rimelighed kunne mistænkes for kriminelle aktiviteter, og erstatningssøgende bør have indset dette og herefter have fjernet sig, og ved at undlade dette selv gav anledning til, at han af politiet blev forvekslet med kriminelle, og derfor anholdt, eller om erstatningssøgende i tilstrækkelig grad havde distanceret sig fra sådanne personer, evt. således, at erstatningssøgende ligefrem har befundet sig i en synbar rolle som tilskuer m.v. I øvrigt må vurderingen bygge på, om den erstatningssøgende ud over sin blotte tilstedeværelse - aktivt - ved sin adfærd har pådraget sig mistanke. Det skal således vurderes, om der vedrørende den enkelte erstatningssøgende er oplyst konkrete omstændigheder, der godtgør mistankepådragende adfærd.

Retten finder ikke, at nogen af de erstatningssøgende alene ved deres tilstedeværelse har udvist mistankepådragende adfærd, eller for enkelte af de erstatningssøgendes vedkommende - sådan mistankepådragende adfærd, at den bør medføre nedsættelse af den takstmæssige erstatning, de ellers måtte være berettiget til.

For de erstatningssøgende, der blev anholdt på eller ved legepladsen i Peter Fabers Gade (nr. 5-17), er det et fælles træk, at de fulgte med mængden, der søgte at løbe væk, da politikæden rykkede frem. De erstatningssøgende har forklaret om en mere eller mindre aktiv adfærd ved at løbe med, bl.a. ved at de fulgte med strømmen/blev trukket med/sluset med/presset med. Anklageren har om dette forløb foruden de generelle bemærkninger i de afsagte domme dokumenteret de erstatningssøgendes forklaringer og vidnet politiassistent J's forklaring, retsbogen for Københavns Byret af 28. marts 1994, side 88-89.

Retten kan tiltræde, at der i den foreliggende situation for de erstatningssøgende kan være tale om en panikreaktion, når de erstatningssøgende sætter i løb m.v., da de blev opmærksom på, at en politikæde rykkede frem. Politiet er angiveligt selv rykket frem i løb. Der kan således være tale om en reaktion foranlediget af frygt, forvirring, eller undskyldelig misforståelse med hensyn til, om politiets formål er anholdelse eller blot at rydde gaden. Reaktionen har omvendt været egnet til at give politiet den opfattelse, at man søger at unddrage sig strafferetlig forfølgelse, dvs. mistankepådragende adfærd. Det må anses for nærliggende, at rygter om bl.a. skudepisoderne med ramte civile og tilskadekomne polititjenestemænd på grund af stenkast m.v. på dette tidspunkt i vidt omfang var spredt blandt både civile og politifolk, hvilket antageligt har bidraget til en anspændt atmosfære. Omvendt havde politiet øjensynligt haft tid til at organisere sin indsats og i nogen grad at bringe ro i området.

To af rettens medlemmer finder ikke, at den culpa, de erstatningssøgende har udvist ved at sætte i løb m.v. under disse omstændigheder bør danne grundlag for nedsættelse eller udelukkelse af erstatning (adækvans), jf. herved også forarbejderne FT 1977-78, tillæg A, sp.2401.

Et af rettens medlemmer finder, at de erstatningssøgende ved at løbe m.v. som sket har udvist mistankepådragende adfærd. De havde haft mulighed for at blive på stedet og evt. trække ud til siderne for derved at markere villighed til at blive kontaktet af politiet, og såfremt dette ikke var politiets hensigt, at lade politiet passere. Dette ville således have været den optimale reaktion. Under de foreliggende omstændigheder finder dette medlem dog ikke, at de erstatningssøgendes adfærd ved at løbe bør medføre, at de nægtes erstatning, men det indgår som nedsættelsesgrund i den samlede vurdering, og er således hovedbegrundelsen for dissensen vedrørende de erstatningssøgende 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 og 17.

Retten har nedenfor vedrørende hver af de erstatningssøgende taget stilling til, om der i øvrigt er oplyst konkrete omstændigheder, der godtgør mistankepådragende adfærd.

Retten har mere generelt som forhøjelsesgrund lagt vægt på sigtelsernes alvorlige karakter og det lange sagsforløb, herunder hvor længe de erstatningssøgende har måttet vente på anklagemyndighedens tiltaleovervejelser og endelig retsafgørelse, og dermed har måttet leve med usikkerheden om sagens udfald. Disse kriterier er tillagt overordnet vægt i den differentiering i forhøjelsen af den takstmæssigt udregnede erstatning, der er sket nedenfor. I øvrigt har sagen været undergivet meget betydelig offentlig omtale. Det bemærkes, at de erstatningssøgende har krævet forhøjet erstatning beregnet i forhold til frihedsberøvelsens udstrækning. Retten har ikke fundet anledning til at fravige dette kriterium henset til de enkelte forhøjelsesgrunde eller det samlede erstatningsbeløb. Det bemærkes endvidere, at erstatningskravet, som be-

grundet nedenfor, tidligst kan kræves forrentet fra det tidspunkt, hvor sagen formelt er afsluttet, dvs. anklagemyndighedens påtaleopgivelse eller endelige dom. Det er således først fra dette tidspunkt, at de erstatningssøgende kan kræve kompensation for tidsforløbet i form af rentetilskrivning.

Retten har i øvrigt navnlig efter de af de erstatningssøgende 6, 7 og 8's udarbejdede skriftlige beretninger til deres forsvarer om anholdelsen og tiden frem til fremstillingen i Københavns Byrets grundlovsafdeling ikke kunnet bortse fra, at den ekstraordinært anspændte atmosfære har påvirket den sædvanlige og påregnelige behandling af anholdte, således at frihedsberøvelsen i dette tidsrum har været mere belastende end vanligt.”

Bemærkninger vedrørende de enkelte erstatningssøgende (gengivet i forkortet form, dommen er på 42 sider):

A, B og C's forklaring om at have befundet sig i nogen afstand, da de blev ramt af de vildfarne kugler, kunne ikke forkastes. Den blotte tilstedeværelse fandtes ikke at have givet anledning til anholdelsen, og der var intet konkret oplyst om mistankepådragende adfærd.

Selv om frihedsberøvelsen var sket i form af bevogtning under hospitalsindlæggelse, var det er indgreb, dog - isoleret set - mindre byrdefuldt end sædvanlig varetægtsfængsling.

De fik forholdsvis hurtig klarhed over, at de ikke ville blive retsforfulgt.

2 dommere ville give taksten + 50%, én dommer alene takstmæssig erstatning.

5., 6., 7. og 8. erstatningssøgende var sat i løb ved politikædens fremrykning. Der var ikke i øvrigt oplyst konkrete omstændigheder, der godtgjorde mistankepådragende adfærd.

2 dommere ville give taksten + 75% på grund af sigtelsens alvorlige karakter og det langvarige sagsforløb. Én dommer alene taksten + 25%.

Erstatningssøgende 8 kunne ikke fremlægge dokumentation for den tabte arbejdsfortjeneste. Der blev tildelt et skønsmæssigt beløb på 400 kr. Én dommer ville dog ikke tage kravet til følge.

Erstatningssøgende 9 havde været spirituspåvirket og havde råbt op. Der var ikke oplyst omstændigheder, der i tilstrækkelig grad godtgjorde mistankepådragende adfærd.

Erstatningssøgende 10's for sene fremsættelse af erstatningskrav skyldtes en fejl fra forsvareren. Fristoverskridelsen fandtes undskyldelig, jfr. § 1018e, og afvisningspåstanden ikke taget til følge.

Han var sat i løb, men stoppede før legepladsen og søgte at forklare sin uskyld til en betjent med henvisning til journalistisk virke.

Han fik taksten + 75%. Én dommer ville dog kun give 25%.

Erstatningssøgende 11 overværede begivenhederne som tilskuer og med henvisning til journalistisk virke. Hun var også sat i løb ved politikædens fremrykning.

Hun fik taksten + 100% navnlig henset til sigtelsens alvorlige karakter og sagens udstrækning. Én dommer fandt med henvisning til de generelle bemærkninger ovenfor om mistankepådragende adfærd ved at sætte i løb m.v., at hun efter en samlet vurdering skulle have + 50%.

12, 13, 14, 16 og 17 var sat i løb, men der var ikke i øvrigt oplyst konkrete omstændigheder, der godtgjorde mistankepådragende adfærd. De blev først frifundet ved Højesterets dom af 2/2 1996. To dommere ville give taksten + 100%. Én dommer + 50%.

Erstatningssøgende 15 havde ikke ønsket at lade sig afhøre af politiet eller i retten. Anklagemyndigheden henviste til relevante forstraffe og gjorde gældende, at hun havde undladt at rense sig for mistanke.

Retten bemærkede:

“Det lægges til grund, at erstatningssøgende som tilskuer har overværet urolighederne i hvert fald i den sidste fase, og at hun satte i løb m.v. ved politikædens fremrykning, samt at hun har talt med andre anholdte efter, at hun selv blev anholdt. Da der intet nærmere er fremkommet om indholdet af samtalen ligesom det ikke er oplyst, hvem de andre anholdte var, herunder navnlig om det var senere domfældte, findes der ikke tilstrækkeligt grundlag for at stille krav om, at erstatningssøgende ved at afgive forklaring skulle rense sig for mistanke. Det bemærkes herved, at erstatningssøgendes forstraffe alene kan tjene til at skærpe erstatningssøgendes pligt til at rense sig for en evt. mistanke. Der er ikke vedrørende denne erstatningssøgende ud over det anførte oplyst konkrete omstændigheder, der godtgør mistankepådragende adfærd m.v.

To af rettens dommere finder herefter, at erstatningssøgende navnlig henset til sigtelsens alvorlige karakter og sagens udstrækning bør tillægges takstmæssig erstatning + 100%. En dommer finder med henvisning til de generelle bemærkninger ovenfor om

mistankepådragende adfærd ved at sætte i løb m.v., at denne erstatningssøgende efter en samlet vurdering bør tillægges takstmæssig erstatning + 50%.”

Retten fandt ikke grundlag for at forrente kravene fra et tidligere tidspunkt end kravets fremsættelse efter sagens afgørelse, jfr. U 82.745Ø.

- oo0oo -

Salær til erstatningssøgendes advokater med 240.500 kr. + moms. Men det koster jo, når man kæmper om principper.

Landsforeningens Meddelelse 62/1998

Husfredskrænkelse - Strafbortfald

Straffelovens § 85 og § 264, stk. 1

41-årige T trængte ind hos en tidligere veninde. Der var kun påstand om bøde, men retten fandt, at straffen burde bortfalde, jfr. straffelovens § 85, 2. pkt.

Retten i Århus 9. afd., SS 9704370-0, 26/1 1998

T på 41 år var under en tilståelsessag tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 264, ulovlig indtrængen ved omkring midnat uberettiget at have skaffet sig adgang til et hus ved at knuse en rude i indgangsdøren.

T var ustraffet. Der var alene påstand om dagbøder.

Retten bemærkede:

“Under hensyn til forholdet mellem tiltalte og forurettede F og til det af tiltalte oplyste om anledningen til den ulovlige indtrængen findes der at foreligge sådanne særligt formildende omstændigheder, at straffen efter straffelovens § 264, stk. 1, bør bortfalde, jfr. straffelovens § 85, 2. pkt.

Henset til sagens udfald og dens oprindelige omfang fastsættes sagsomkostninger som nedenfor bestemt.”

- oo0oo -

Sagen var startet mere dramatisk med sigtelser for ulovlig frihedsberøvelse og anden kønslig omgængelse end samleje, hvilke sigtelser imidlertid var frafaldet.

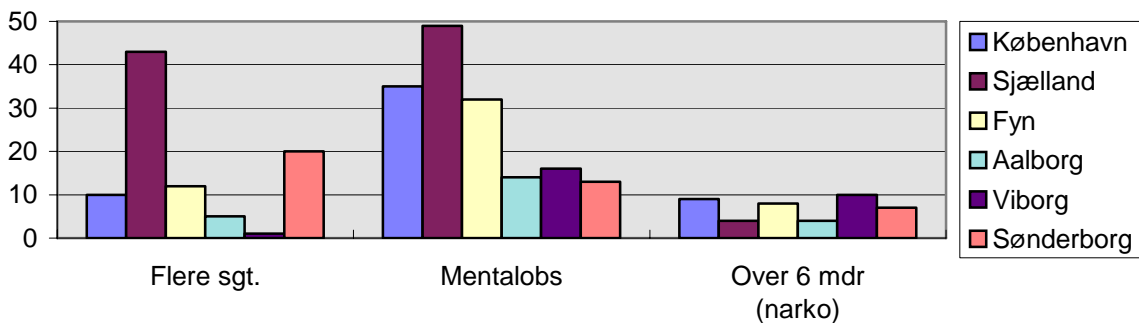
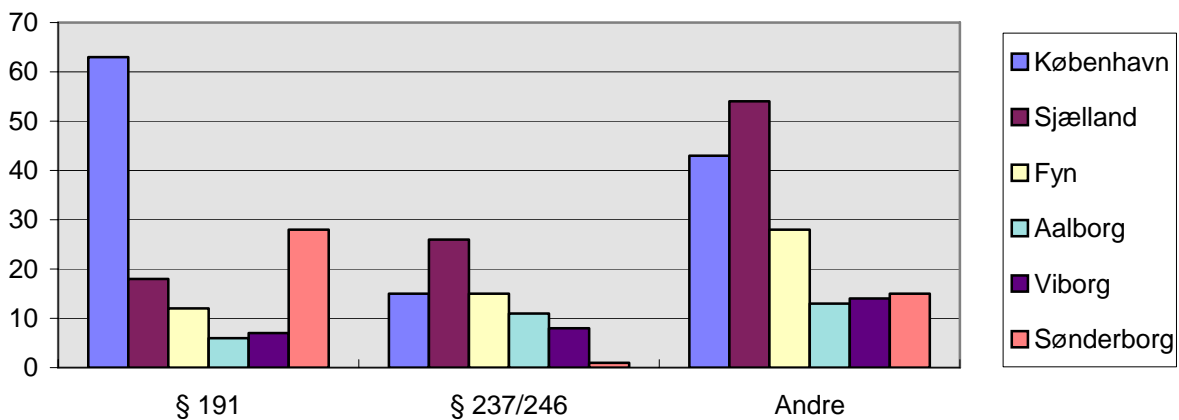
Langvarige varetægtsfængslinger - Undersøgelse fra Rigsadvokaten

Rigsadvokaten indskærpede i 1997, at politiet skal underrette statsadvokaten i alle sager, hvor sigtede har været varetægtsfængslet i mere end **3 måneder**.

Statsadvokaterne har herefter underrettet rigsadvokaturen om antallet af indberetninger for 1997; efter skrivelse af 14/1 1998 er indberetningerne forsynet med oplysninger om hvor mange af sigtelserne, der vedrørte overtrædelse af henholdsvis straffelovens § 191 og § 237/246.

I tabel 2 kan man se i hvor mange af sagerne, der blev iværksat mentalobservation, og hvor mange af sagerne, der vedrørte flere sigtede.

Som det vil ses, vedrørte varetægtsfængslinger med en varighed på over 3 måneder i over halvdelen af tilfældene overtrædelse af de 3 ovenanførte straffelovsparagraffer, nærmere betegnet 55 %. I 42 % blev der foretaget mentalobservation.



I ca. 10 % af sagerne blev der rejst tiltale ved nævningeting, og i alle disse sager havde varetægtsfængslingen en varighed på over 6 måneder.

Alle statsadvokaterne har i øvrigt meddelt, at behandlingen af indberetningerne ikke har afdækket problemer af generel karakter.

Retsmedicinsk kursus i drab

Dansk Selskab for Retsmedicin afholder kursus vedrørende drab **23.-24. oktober 1998** på Retsmedicinsk Institut, Patologisk Institut, Store Auditorium, Winsløwparken 15, 5000 Odense C.

Indledere er bl.a. professorerne Markil Gregersen og Jørgen L. Thomsen, lektor Birte Eriksen, en række politifolk, Statsadvokaten for Fyn og advokat Thorkild Høyer.

Tilmelding senest 15/9 1998 til Retsmedicinsk Institut, Winsløwparken 17, 5000 Odense C, fax 65 91 62 27, kursusgebyr 1.000 kr. excl. middag fredag (se nedenfor) til giro 004-7872, Karen Worm, Ø.Pennehavevej 21, 2960 Rungsted Kyst inden 1/10 1998.

Tilmeldingsblanket til

Dansk Selskab for Retsmedicin - Kursus vedrørende drab
Retsmedicinsk Institut i Odense, den 23.10. - 24.10. 1998

Kursusafgift	1.000 kr.	
Middag den 23.10.98	350 kr.	
Middag ledsager	350 kr.	

23.10.98		
I alt		kr.

Navn:

Adresse:

Tlf.:

Email: